

Z P R A V O D A J
ČESKÉ KOORDINAČNÍ RADY
SPOLEČNOSTI PŘÁTEL NÁRODŮ VÝCHODU

ČÍSLO 5-6

vyšlo dne 30.7.2001

ČÍSLA: 2000: 7/8, 9/10, 2001: 1, 2/4, 5/6, 7/8, 9/10, 2002: 1, 2, 3,
OBSAH: **Představitel ruské nevládní organizace na návštěvě v ČR**
- Jednala Česká koordinační rada SPNV - GRATIAS AGIT, paní profesorko - Miloš Zeman navštívil Petrohrad - Generální shromáždění Komory SNS - Úspěšné putování - Z dopisu ukrajinských hostů - K problematice péče o válečné hroby - 15. výročí černobylské havárie - Slivice - Cup 2001 - Jak český Oněgin doputoval až na Slovensko - Jak lépe učit ruský jazyk - Ještě Puškin... - Maxim Gorkij u nás - Literárně-dramatické pásmo v Domažlicích - Krátce - Příloha: Rozhovor s velvyslancem Ukrajiny v ČR Serhijem Ustyčem

Představitel ruské nevládní organizace na návštěvě v ČR

Na pozvání České koordinační rady Společnosti přátel národů východu navštívil ve dnech 11.-15. června 2001 Českou republiku prezident partnerské nevládní organizace z Ruské federace - Společnosti pro přátelství s Českou republikou Sergej Jefimovič Dombrovskij.

Společnost pro přátelství s Českou republikou (Obščestvo družby s Čechijej) je nevládní organizací, zastřešovanou Ruskou asociací pro mezinárodní spolupráci (RAMS). Jejím posláním je podporovat česko-ruské styky, spolupráci a propagovat život ČR v Rusku. Za tím účelem pořádá (zpravidla ve spolupráci s Českým centrem v Moskvě a naším velvyslanectvím) setkání u příležitosti státních svátků ČR, besedy, koncerty a další akce, má zájem pořádat pobyty ruských dětí v naší republice. Cílem pobytu S. J. Dombrovského v ČR bylo dohodnout konkrétní formy vzájemné spolupráce, vyplývající z možností obou organizací.

Během svého pobytu v ČR Sergej Jefimovič jednal se členy výkonného výboru ČKR a osobně s jejím předsedou ing. Vladimírem Remkem. Zúčastnil se besedy se členy ČKR a vyhodnocení výtvarné soutěže "Kosmos a my". Měl možnost poznat i činnost našich nižších organizačních jednotek, a to při besedách a diskusních setkáních se členy OKR Příbram a MKR Rumburk.

Součástí bohatého programu prezidenta partnerské ruské organizace byla též pracovní jednání s vedoucími představiteli Komory pro hospodářské styky se SNS, s generálním ředitelem cestovní kanceláře Čedok, a. s., s představiteli odboru kulturních a krajských vztahů Ministerstva zahraničních věcí ČR a Městského úřadu v Krásné Lípě (okr. Děčín), s ředitelem Národního parku České Švýcarsko, s vedením Dětské léčebny Ch. Masarykové v Bukovanech (okr. Příbram) a s představiteli dalších institucí a zařízení, s nimiž projednal možnosti a podmínky rozvoje turistických kontaktů, včetně dětských ozdravných pobytů a letních pobytů dětí a mládeže z RF.

O výsledcích návštěvy informovali společně S. Dombrovský a ing. V. Remek mimořádného a zplnomocněného velvyslance RF v ČR I. S. Savolského, který jménem ruského zastupitelského úřadu vyjádřil podporu společným záměrům obou organizací. Představitelé obou občanských sdružení se dohodli na oboustranné prospěšnosti vzájemné spolupráce, zejména pak při podpoře zájmu subjektů v ČR a RF o partnerské kontakty, při rozvoji turistiky, při organizaci ozdravných a letních pobytů dětí a mládeže a na výměně informací k využití ve vlastní činnosti i pro širší veřejnost. Konkrétní formy budou obsahem připravované dohody o směrech další spolupráce Společnosti přátel národů východu a Společnosti pro přátelství s Českou republikou.

-luk-, -šl-

- Zpět na obsah -

Jednala Česká koordinační rada SPNV

Dne 14. června 2001 se sešla ke své 7. schůzi Česká koordinační rada Společnosti přátel národů východu; na jednání byli pozváni též členové Revizní komise.

ČKR byla informována o činnosti svého Výkonného výboru a o aktivitách SPNV od počátku tohoto roku (informace pravidelně přinášíme ve Zpravodaji). Pozornost byla věnována zejména akcím, pořádaným naším občanským sdružením ve spolupráci s

partnery u příležitosti ukončení druhé světové války a osvobození naší vlasti od fašismu a přípravě ozdravných pobytů pro děti z oblastí postižených černobylskou havárií. Vedle tradičních šesti pobytů pro děti krajanů, pořádaných z prostředků účelové dotace Ministerstva zdravotnictví ČR, proběhnou letos další dva pobyty pro ukrajinské děti, které naše občanské sdružení připravuje díky podpoře sponzorů z řad českých obchodních společností.

ČKR projednala a na základě stanoviska Revizní komise schválila zprávu o výsledcích hospodaření Společnosti za rok 2000. V této souvislosti bylo mj. opět konstatováno, že získávání finančních prostředků na činnost našeho občanského sdružení se musí stát věcí všech organizačních jednotek Společnosti (členské příspěvky, sponzoři, žádosti o granty apod.). V tomto smyslu si nejlépe vedly v loňském roce OKR Příbram, MKR Ostrava a OKR Ústí nad Orlicí. V zájmu podpory a motivace k této aktivitě bylo rozhodnuto ocenit uvedené organizace finančním příspěvkem ČKR.

Dále ČKR schválila Výroční zprávu SPNV za rok 2000 (zveřejněna bude mj. na naší internetové stránce). V diskusi byla rovněž nastolena otázka přehodnocení vztahů SPNV ke Slovanskému výboru ČR. Z rozpravy k této problematice jednoznačně vyplynulo, že SPNV i nadále podporuje koncepci spolupráce s partnery na konkrétních akcích, které respektují identitu a programové cíle SPNV (Stanovy, Programové prohlášení); z těchto důvodů není třeba dosavadní postoj SPNV ke Slovanskému výboru ČR měnit.

Druhé části jednání ČKR se zúčastnil prezident Společnosti pro přátelství s Českou republikou S. J. Dombrovskij. Ve svém vystoupení představil organizaci, v jejímž čele stojí, vysvětlil její vazby na další organizace, především na Ruskou asociaci mezinárodní spolupráce (RAMS), a poté zodpověděl dotazy členů ČKR týkající se činnosti partnerské organizace, možností spolupráce s naší Společností a současného života v Ruské federaci.

-luk-

[- Zpět na obsah -](#)

GRATIAS AGIT, paní profesorko

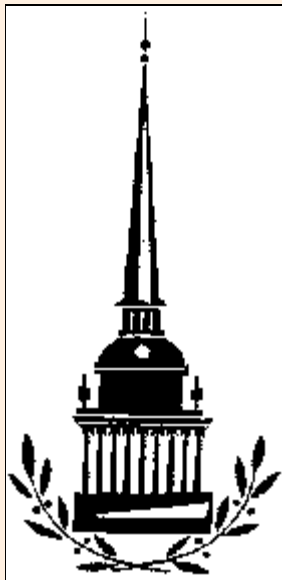
Velvyslanec RF v ČR I. Savolskij, prof. Solnceva a J. Klapka

Místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí ČR Jan Kavan uděloval 26. června 2001 Ceny Jana Masaryka GRATIAS AGIT za šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. Mezi třinácti vyznamenanými byla také známá ruská teatroložka prof. Larisa Pavlovna Solncevová, uznávaná autorita v oboru dějiny českého a slovenského divadla. Svým profesionálním i lidským zaujetím pro českou divadelní kulturu zjednávala prof. Solncevová respekt této disciplíně mezi ruskými divadelníky. Zasloužila se mimo jiné o uvedení děl Leoše Janáčka na ruskou scénu, o spolupráci našeho scénografa Josefa Svobody s ruskými divadly, o hostování řady předních českých divadelních souborů v Rusku - o propagaci našeho profesionálního a amatérského divadelnictví. Velký zájem vždy vzbuzovaly její přednášky nejen v moskevském Státním divadelním institutu, ale také např. ve Společnosti bratří Čapků v Moskvě. Byla a je vítaným lektorem na mnoha odborných akcích pro divadelníky i pro

jk

[- Zpět na obsah -](#)

Miloš Zeman navštívil Petrohrad

Během měsíce bude podepsána konečná dohoda o splácení ruského dluhu vůči České republice. Novinářům to 13. června sdělil ministerský předseda ČR Miloš Zeman po petrohradské schůzce s předsedou ruské vlády Michailem Kasjanovem. Jde o ruský dluh ve výši 3,5 až 3,6 mld. dolarů. V odpovědi na otázku RIA Novosti Michail Kasjanov uvedl, že tento dluh zbývá ještě ze sovětských dob a skládá se z úvěru poskytnutého Československem a ze "salda zúčtování".

Podle jeho slov existuje předběžná dohoda, že dluh bude splácen třemi způsoby. V první řadě jde o dodávky zboží. Počítá se rovněž s vytvořením speciálního garančního fondu pojištění rizik v případě vzniku dluhů ze strany ruských společností nakupujících zboží v České republice. Jestliže takové dluhy nevzniknou, pak příslušná část dluhu vyjádřená v pojišťovacím fondu "prostě zmizí", řekl Kasjanov.

Další variantou je podle jeho slov "urychlené splácení dluhů". Nyní se předpokládá, že splácení ruského dluhu se protáhne do roku 2020, ale strany pracují na způsobech urychleného splácení části dluhu, čímž jeho celková suma klesne. Kasjanov zdůraznil, že Česká republika může plně spoléhat na splacení dluhu během 20 až 30 let. Bude-li Praha souhlasit s kratším obdobím, existují mezinárodní standardy přepočtu dluhu, uvedl ruský premiér.

Miloš Zeman také sdělil, že dohoda o pojišťovacím fondu bude podepsána zřejmě už letos v říjnu při návštěvě Michaila Kasjanova v Praze. Podle jeho názoru to pomůže zvýšit objem exportu českého

zboží do Ruska.

Zeman dále uvedl, že pro ČR je Rusko nadále jednou z nejdůležitějších součástí evropské kultury. "Jsme proti jakýmkoliv tendencím vyloučit Rusko z Evropy, jsme pro rozvoj spolupráce Ruské federace a Evropské unie, pro vstup Ruska do Světové obchodní organizace," řekl. Zeman je přesvědčen, že Kasjanovova návštěva Prahy zahájí novou etapu rozvoje vzájemných vztahů s Ruskem.

S novináři český premiér mluvil výhradně rusky. "V Rusku mluvím rusky, v Británii anglicky a v Číně také anglicky, protože jiné jazyky neumím," řekl žertem Miloš Zeman. Dosud vzpomíná na petrohradská nábřeží, po nichž se procházel jako leningradský student.

Během své návštěvy jednal premiér Miloš Zeman o projektu spolupráce s ruským podnikem Severní loděnice při stavbě lodí Valdaj typu řeka-moře a připustil, že realizace projektu by se mohla uskutečnit v rámci umoření ruského dluhu. Rozhovory o projektu nyní pokračují a spolupráce se jeví velmi perspektivní, řekl Zeman.

Boris Kuzyk, generální ředitel holdingové společnosti Nové programy a koncepce, která projekt zprostředkovává, řekl, že by šlo o perspektivní spolupráci na několik desetiletí. "Máme politickou podporu prezidenta, premiéra a ministra financí. Loď Valdaj je unikátní svého druhu, a v Evropě nemá obdobu. Může být využívána pro suchý náklad i pro přepravu ropy. Společná kooperace, výroba i využití dělá tento projekt velmi výhodným," uvedl Kuzyk.

Český premiér rovněž jednal s gubernátorem Leningradské oblasti Viktorem Serdjukovem, zmocněncem prezidenta v Severozápadním federálním okruhu Viktorem Čerkasovem a také gubernátorem Petrohradu Vladimírem Jakovlevem. Při schůzce s posledním z jmenovaných Miloš Zeman uvedl, že cílem jeho cesty nebylo jen urovnání ruského dluhu vůči České republice, ale i obnovení tradičních rusko-českých vztahů.

Jakovlev zdůraznil, že Petrohrad má zájem o spolupráci s ČR v oblasti městských komunikací, o české trolejbusy, tramvaje i koleje, o součinnost při výstavbě spalovny odpadu i při stavbě lodí typu řeka-moře. Perspektivní jsou kulturní i turistické styky, avšak hlavní důraz bude podle jeho slov nyní kladen na ekonomické otázky. Uvedl, že české firmy mají reálnou perspektivu podílet se na rekonstrukci petrohradského letiště Pulkovo, kde se konalo setkání ruského a českého premiéra.

V průběhu petrohradského ekonomického fóra se M. Zeman setkal též s novým ukrajinským premiérem Anatolijem Kinachem. (Převzato z Ekonomického zpravodajství ze zemí SNS a Ruského věstníku)

- Zpět na obsah -

Generální shromáždění Komory SNS

Komora pro hospodářské styky se zeměmi SNS vstoupila do pátého roku svého působení. K jeho hodnocení a posouzení činnosti v příštím období se sešlo v Praze 19. června 2001 Generální shromáždění. Zúčastnili se ho zástupci členských organizací (v současné době 87 členů) a jako hosté předseda hospodářského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ing. Josef Hojdar a obchodní radové Běloruska, Kazachstánu, Ruska a Ukrajiny.

Generální shromáždění projednalo zprávu Prezidia o činnosti komory za uplynulé období, výsledky hospodaření a rozpočet, zprávu revizní komise, změnu Stanov a některé další dokumenty. Naše občanské sdružení patří k zakládajícím a aktivním členům Komory. Dokladem toho je i skutečnost, že představitel SPNV byl Generálním shromážděním zvolen do čela návrhové komise.

Komora SNS organizuje akce orientované na rozvoj obchodně ekonomické spolupráce se zeměmi SNS a na podporu českého exportu do těchto států. V uplynulém roce uspořádala sedm seminářů pro české podnikatele (například k problematice úvěrování a pojišťování českého exportu, ke spolupráci rozhodčích a arbitrážních soudů v ČR a RF a při řešení obchodních sporů mezi českými a ruskými podnikateli, k aktuálním otázkám obchodně ekonomické spolupráce mezi subjekty v ČR a regionech RF, na Ukrajině a ve středoasijských republikách apod.). Dále byly uspořádány tři podnikatelské mise do zemí SNS, setkání našich podnikatelů s delegacemi vysokých státních činitelů z RF, Ukrajiny a Kazachstánu (viz například informace o setkání J. Strojeva s českými podnikateli v č. 1/2001 Zpravodaje).

Cennou službu poskytuje Komora podnikatelské veřejnosti při vyřizování víz do RF, na Ukrajinu, do Běloruska a Kazachstánu. Za necelý rok využilo této služby více než 300 našich firem pro více než 800 svých žádostí.

Představitelé Komory jsou v úzkém kontaktu se státními orgány ČR, zastupitelskými úřady zemí SNS v ČR, jsou členy mezivládních komisí (česko-ruské, česko-ukrajinské a česko-kazachstánské). Za asistence Komory se uskutečnila cesta ukrajinského velvyslance S. Ustyče do Plzně a zejména jednání se Škodou Holding, a. s., a pracovní cesta běloruského velvyslance V. Bělského do Prachatic.

Pro další období Komora SNS považuje za prioritní:

- užší spolupráci se členy a získávání členů nových,
- zvýšení propagace činnosti Komory a nabízených služeb, zejména pomoci při vyřizování víz a v poradenské a konzultační činnosti (u těchto dvou bodů mohou být účinně nápomocny i naše organizace - podrobnější informace lze získat na ČKR),
- podporu účasti členských firem při realizaci komerčních a investičních projektů ve vztahu k zemím SNS,
- zkvalitnění poradenské a konzultační činnosti pro členské firmy,
- preferovat u podnikatelských misí především jejich oborové zaměření a orientaci na konkrétní investice, resp. komerční projekty.

V závěru Generálního shromáždění informoval viceprezident Komory ing. VI. Plašil o výsledcích návštěvy českého premiéra M. Zemana v Petrohradě (podrobnější informaci přinášíme v tomto čísle).

Pro informaci čtenářů uvádíme, že Komora SNS nabízí svým členům tyto standardní služby:

- dodávání měsíčníku "Ekonomické zpravodajství ze zemí SNS - elektronickou poštou zdarma (viz informace ve Zpravodaji č. 2-4/2001),s
- přednostní zařazení k účasti na podnikatelských misích, kurzech a podobných akcích organizovaných Komorou,
- zvýhodnění účasti (minimální sleva 10 % z účastnického poplatku) na podnikatelských misích, kontaktních dnech, seminářích apod., jakož i cenové zvýhodnění při využívání dalších služeb - informačních, poradenských a konzultačních (jednodušší i zdarma): například informace o veletrzích a výstavách v zemích SNS, o mezivládních obchodně ekonomických dohodách, o kontaktech na obchodní a průmyslové komory v zemích SNS, inzertní, reklamní a prezentační služby ve sdělovacích prostředcích zemí SNS, právní servis ve vztahu k zemím SNS, pasivní prezentace v zemích SNS, doporučení bankovních služeb a partnerů pro zastupování v zemích SNS, překladatelské a tlumočnické služby v zemích SNS, kontaktní adresy potenciálních partnerů v zemích SNS atd.

Individuálně lze dohodnout poskytnutí i dalších (nadstandardních) služeb.

[- Zpět na obsah -](#)

Úspěšné putování

Již sedmý ročník Putování po památných místech odboje za druhé světové války uspořádala 12. května příbramská Okresní koordináční rada Společnosti přátel národů východu. Jeho význam zdůraznila účast více jak padesáti pracovníků zastupitelských úřadů Ruské federace a Ukrajiny, které vedli rada Velvyslanectví Ruské federace Nikolaj Vasiljev a Michajl Lisenko z Velvyslanectví Ukrajiny. Zvláště milá byla účast manželů Olesinských z Kyjeva, jejichž otec velel partyzánskému oddílu Smrt fašismu.

Zahájení bylo u památníku před hřbitovem v Dobříši, kde události závěru války na Dobříši velmi konkrétně vylíčil zástupce místní odbočky SPNV p. Šťastný. Kolona autobusů a aut s více jak 150 účastníky zastavila v lesích Pod Babou, kde je památník, a místech otevřeného střetu oddílu Smrt fašismu s Němci. Dokumentaci deseti parašutistických výsadek, které v Brdech operovaly, přiblížil účastníkům Jaroslav Veselý z Hostomic. U památníků v obci Buková, kde se ukrýval štáb partyzánů, došlo k srdečným setkáním manželů Olesinských s občany, kteří partyzánům pomáhali.

Po návštěvě příbramského hřbitova se kolona přesunula do Rožmitálu. Na hřbitově při pietním aktu uvítal účastníky starosta města ing. Vondrášek a další radní. Zakončení bylo připraveno za pomoci rožmitálských hasičů v areálu rekreačního střediska ČAV. Při dvou táborových ohních, opékání vuřtů, harmonice, zpěvu a zvláště při vystoupení národního umělce Ruské federace, operního zpěváka Nikolaje Marčenka, bylo všem velice pěkně. OKR SPNV, hosté a všichni účastníci rožmitálskému starostovi a hasičům upřímně děkují.

KF

[- Zpět na obsah -](#)

Z dopisu ukrajinských hostů

Na pozvání starosty města Příbramě Josefa Vacka jsme ve dnech 7.-14. května navštívili Příbram. Bohatý program připravila Okresní koordináční rada Společnosti přátel národů východu, jejíž členové byli našimi stálými průvodci. Vedle oficiálního přijetí starostou Vackem a zástupci Velvyslanectví Ukrajiny v Praze jsme se setkali se senátorem Z. Vojířem, starostou Rožmitálu J. Vondráškem, členy OKR SPNV, Svazu bojovníků za svobodu i členy KSČM.

Zvláště působivé bylo setkání s občany Bukové, kde sídlil štáb partyzánského oddílu Smrt fašismu, kterému velel náš otec, kpt. Jevgenij Olesinskij. U památníčku v lesích, kde došlo k otevřenému střetu s Němci, ve kterém padli Češi, Slováci, Rusové, Ukrajinci a Španělé, stejně jako u památníčku, kde se ukrýval štáb, i v ulici Příbrami, která nese jméno otce, jsme se přesvědčili, že jeho památka je stále uctívána.

Rádi budeme vzpomínat na setkání s pracovníky Velvyslanectví Ruské federace, Střední školy při velvyslanectví, návštěvu Karlových Varů, Dobříše, Dětské léčebny Bukovaoru, Památník Antonína Dvořáka a zvláště působivé ukázky rekonstrukce bitvy na Slivici, kde i partyzánský oddíl Smrt fašismu operoval. Máme na vzpomínat a vezeme si mnoho námětů k vyprávění dětem, rodině a přátelům v Kyjevě. Děkujeme srdečně starostovi Příbramě p. Vackovi, přátelům z Okresní rady SPNV, starostovi Rožmitálu ing. Vondráškovi, řediteli léčebny Bukovany ing. Grünbauerovi, p. Veselému z Hostomic, občanům Bukové a všem, kteří pečují o památku

našeho otce a připravili nám opravdu srdečné přijetí.

Jevgenij a Zinajda Olesinských

[- Zpět na obsah -](#)

K problematice péče o válečné hroby

K oblastem činnosti Společnosti přátel národů východu patří též podíl našich členů na péči o hroby a památníky vojáků a dalších občanů bývalého Sovětského svazu, kteří padli při osvobozování naší vlasti od fašismu. Často se při tom setkáváme s řadou dotazů, jako např. zda a jakými formami pečuje náš stát o hroby a památníky našich osvoboditelů, zda k tomuto účelu vyčleňuje finanční prostředky, jak je legislativně upravena tato problematika apod. Jsme proto rádi, že naše pozvání k rozhovoru přijal správní rada Vojenského úřadu pro veterány válek a odboje Ministerstva obrany České republiky plk. Mgr. Václav Němec, který se uvedenou problematikou zabývá a patří k našim předním specialistům na tuto oblast.

Pane plukovníku, můžete přiblížit roli našeho státu a jeho orgánů v péči o válečné hroby?

Povinnost pečovat o válečné hroby patří k základním principům mezinárodního humanitárního práva, k jejichž dodržování se Česká republika hlásí. Péče o válečné hroby má u nás i ve světě dlouholetou tradici. Nejvíce pomníků, památníků, pamětních desek aj. bylo zřízeno po první a po druhé světové válce. Do roku 1950 byla péče o válečné hroby v gesci ministerstva národní obrany - v tomto roce, na základě usnesení vlády, přešla do kompetence ministerstva vnitra. Česká republika až do roku 1999 nevěnovala péči o válečné hroby odpovídající pozornost.

Významný zlom nastal v květnu 1999, kdy vláda přijala *usnesení č. 427, kterým pověřila ministra obrany úkolem koordinovat péči o válečné hroby v ČR a v zahraničí*. Je však třeba zdůraznit, že toto usnesení "nespadlo z nebe", a je třeba připomenout alespoň některé momenty, které mu předcházely.

V roce 1995 při oslavách 50. výročí ukončení druhé světové války byl konstatován neuspokojivý stav péče o válečné hroby. Na základě této informace zaslal tehdejší ministr obrany Vilém Holář dopis ministru zahraničních věcí, v němž uvádí: "Uvedený stav nám není lhostejný, protože znevažuje památku padlých a může vést ke zkresleným závěrům o vztahu ČR a Armády ČR k historickým tradicím českého národa." Dále v dopise uvádí, že ministerstvo obrany (MO) podporuje návrh na zřízení české komise obdobného typu, jako je Komise Britského společenství pro válečné hroby, která by se ve spolupráci s MO ČR a Československou obcí legionářskou (ČsOL) zabývala problematikou válečných hrobů. MZV tento návrh neakceptovalo a doporučilo zřízení takové instituce při MO.

V roce 1999 byla tato komise zřízena při MO. V současné době úspěšně pracuje, působí v ní dále zástupci resortů zahraničních věcí, vnitra, financí, kultury, místního rozvoje a ČsOL. Předsedou komise je genpor. ing. František Padělek, zástupce náčelníka Generálního štábu AČR.

Existuje u nás právní úprava péče o válečné hroby?

V současné době není péče o válečné hroby v ČR upravena speciálním právním předpisem. Žádný ze současných resortů nemá péči o válečné hroby ve své kompetenci.

Původně se předpokládalo, že tento problém bude vyřešen přijetím zákona o pohřebnictví, který se připravoval asi sedm let. Tento předpoklad se však nesplnil ze dvou důvodů:

- a) proto, že zákon o pohřebnictví definuje hrobové místo jako místo na pohřebišti, válečné hroby, pomníky a památníky jsou však ve velké míře umístěny i mimo pohřebiště (parky, náměstí a jiná veřejná prostranství),
- b) proto, že podle zákona o pohřebnictví vše končí uložením ostatků do země nebo zpopelněním v krematoriu - péče o válečné hroby však v tomto momentě teprve začíná.

Přesto ale obsahuje *zákon o pohřebnictví* dvě důležitá ustanovení, která se týkají válečných hrobů:

1. stanoví, že zrušení hrobů považovaných za válečné hroby lze provést pouze po předchozím projednání s MO,
  2. osvobozuje užívání válečných hrobů od zpoplatnění, tzn. že jim poskytuje uživací právo bezplatně na neomezenou dobu.
- Při projednávání návrhu zákona o pohřebnictví konstatovala legislativní rada vlády, že právní režim válečných hrobů by měl být řešen zvláštním předpisem. Na základě tohoto doporučení uložila vláda svým usnesením č. 3 ze dne 3. ledna t. r. ministru obrany ve spolupráci s ministrem kultury zpracovat *návrh právní úpravy válečných hrobů*.

V současné době je připravován návrh věcného záměru zákona, který obsahuje:

- vymezení pojmů: válečný hrob, evidenční dokument, stanovení povinnosti zachovat válečný hrob a pečovat o něj,
- stanovení vztahu k mezinárodním smlouvám,
- stanovení sankcí za porušení povinností souvisejících s péčí o válečné hroby,
- finanční zabezpečení.

Za zvlášť významnou považují navrženou definici pojmu válečný hrob: "Válečným hrobem se rozumí místo, kam jsou uloženy pouze lidské pozůstatky nebo ostatky osob, které zahynuly v důsledku vojenské operace či odbojové činnosti, jíž se aktivně zúčastnily, či v důsledku válečného zajetí, zahrnující v to hroby jednotlivců, hroby hromadné a osádia, včetně hrobového zařízení - např. pomníků, mohyl, pamětních desek a památníků na těchto místech postavených. Válečným hrobem je rovněž pamětní deska, pomník, památník nebo jiný symbol připomínající válečné události, evidované místo s nevyzvednutými lidskými pozůstatky osoby, která zahynula při válečné operaci (například ve zničené vojenské technice nebo speciálních vojenských stavbách)."

Navržená definice umožňuje zohlednit všechny případy úmrtí, k nimž došlo na území ČR a v zahraničí v rámci vojenských operací či odbojové činnosti, nebo v důsledku zajetí (postihu) za přímou účast na těchto operacích a činnostech. Návrh věcného záměru zákona o válečných hrobech byl 29. června t. r. předložen k projednání ve vládě ČR.

Jak je zajištěna péče o čs. válečné hroby v zahraničí?

Podle dostupných údajů je v zahraničí 6.733 válečných hrobů v 28 zemích světa. Počet padlých čs. vojáků v zahraničí je 13.263. Skutečné počty padlých jsou patrně ještě vyšší (např. gen. Svoboda uvádí 16.490).

Péči o čs. válečné hroby v zahraničí zabezpečují jednotlivé státy na základě mezinárodních smluv, jako jsou:

- Ženevské smlouvy z roku 1949 a Dodatkové protokoly z roku 1977,
- smlouvy o přátelství a spolupráci (Itálie, Polsko, SRN, Ukrajina), které obsahují ustanovení, že smluvní strany budou pečovat o válečné hroby nacházející se na jejich území, zabezpečí jejich údržbu a přístup k nim,
- specifické smlouvy o válečných hrobech (s Velkou Británií a Ruskou federací). Usilujeme o sjednání dalších takovýchto smluv se Slovenskem, Slovinskem, SRN, Francií, Rumunskem a Ukrajinou.

Nejlepší situace v péči o čs. válečné hroby je ve Velké Británii, Francii a Itálii. Ve Velké Británii zabezpečuje CWGC (Komise Britského společenství pro válečné hroby) péči o čs. vojenský hřbitov v Brookwoodu, o památník letců v Runnymede aj. Ve Francii pečuje o Čs. hřbitov La Targette Ministerstvo pro veterány válek a Sdružení čs. dobrovolníků ve Francii. V Itálii je péče o vojenský hřbitov Monte Piano, o památník a muzeum v Roveretu aj. v gesci italské vlády. Horší situace je však v zemích východní Evropy (Polsko, Rusko, Rumunsko, Ukrajina), a to vzhledem k ekonomické situaci těchto zemí.

Jak je zajištěna péče o válečné hroby cizích státních příslušníků, zejména občanů bývalého Sovětského svazu, padlých na území ČR?

V souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je ČR vázána, pečuje ČR o válečné hroby cizích státních příslušníků na svém území. Podle evidence ministerstva vnitra je v ČR 72.244 válečných hrobů. Z toho je 33.724 příslušníků národů bývalého SSSR, 35.024 Němců, 1.516 Rumunů, 419 Italů, 362 Poláků, 288 Francouzů, 284 Angličanů. Dále jsou na našem území válečné hroby Američanů, Belgičanů, Bulharů, Finů, Holanďanů, Kanadčanů, Kypřanů, Lucemburčanů, Maďarů, Norů, Rakušanů a Řeků.

Největší pozornost je věnována údržbě válečných hrobů občanů bývalého Sovětského svazu, o čemž svědčí i výše státní dotace poskytnuté k tomuto účelu v letech 2000 a 2001.

Jak je ze strany našeho státu finančně zajištěna péče o válečné hroby?

Finanční prostředky ze státního rozpočtu na péči o válečné hroby byly poskytovány již za první republiky. Od poloviny 20. let byly v rozpočtu tehdejšího MNO, položka Ústřední správa válečných hrobů, plánovány finanční prostředky, členěné na řádné a mimořádné. Např. v roce 1926 činily tyto výdaje 534 000 Kč. Tato praxe byla uplatňována až do roku 1939 a po válce do roku 1950, kdy byla gesce přenesena na ministerstvo vnitra.

Od roku 1950 do roku 1999 nevěnoval stát na péči o válečné hroby žádné finanční prostředky z centrálních zdrojů státního rozpočtu. Údržbu válečných hrobů zabezpečovaly obce z vlastních zdrojů.

Usnesením č. 427/1999 uložila vláda ministru obrany rovněž úkol "zajišťovat finanční prostředky na péči o válečné hroby v ČR a v zahraničí v rozpočtové kapitole MO". Následně, v prosinci 1999 přijala vláda usnesení č. 1292, kterým schválila *Pravidla pro poskytování dotací obcím a finančních darů do zahraničí*.

- V souladu s tímto usnesením bylo ze státního rozpočtu ČR v letech 1999-2001 uvolněno k uvedenému účelu téměř 23 miliónů Kč. Dotace byly poskytovány takto:
  - v roce 1999 ve výši 570.000 Kč (z toho 200.000 Český Malín, 200.000 Hrabyně, 100.000 Cheb a 70.000 Havířov),
  - v roce 2000 ve výši 11.500.000 Kč, z toho 460.000 tvořily finanční dary do zahraničí (100.000 do RF a 70.000 na Ukrajinu).
- V ČR bylo opraveno více než 150 válečných hrobů, pomníků a památníků,
- v roce 2001 se předpokládá poskytnutí dotací ve výši 10.770.000 Kč, z toho 900.000 Kč do zahraničí (250.000 na Ukrajinu,

150.000 do Polska). Celkem bylo letos podáno 150 žádostí o dotace v celkové výši 79 miliónů Kč.

Předpokládáme, že tato praxe poskytování dotací bude pokračovat i v dalších letech.

Děkujeme za rozhovor a těšíme se na spolupráci s Vámi.

Redakce

[- Zpět na obsah -](#)

15. výročí černobylské havárie

Velvyslanectví Ukrajiny v ČR uspořádalo 24. dubna 2001 tiskovou konferenci, na níž o následcích černobylské havárie, nejnovějších opatřeních přijímaných ukrajinskou vládou a mezinárodní pomoci informoval přítomné novináře rada velvyslanectví Olexandr Jurov. Tisková konference byla doplněna projekcí dokumentárního filmu o uzavření posledního bloku černobylské elektrárny.

Velvyslanectví Běloruska v ČR připomenulo uvedené tragické výročí 26. dubna vernisáží výstavy dokumentárních fotografií a obrazů běloruských výtvarníků, která pražské veřejnosti přiblížila okamžiky bezprostředně po havárii jaderného reaktoru i její současné důsledky.

Na obě akce byli pozváni také zástupci ČKR Společnosti. S jejími aktivitami, zejména s ozdravnými pobyty, seznámil účastníky tiskové konference i vernisáže úřadující místopředseda ČKR.

-luk-

[Zpět na obsah -](#)

Slivice - Cup 2001

Klub dětí a mládeže při OKR SPNV Příbram zorganizoval dne 1. 5. 2001 společně s Okresním fotbalovým svazem v Příbrami a fotbalovým klubem SK Tochovice druhý ročník turnaje Slivice - Cup 2001. Turnaj se uskutečnil na počest ukončení druhé světové války a 56. výročí osvobození od fašismu. Konal se na hřišti v Tochovicích nedaleko památníku Slivice, kde padly poslední výstřely druhé světové války. Zúčastnili se ho mladší žáci SK Slavie Praha, AC Sparta Praha, FK Teplice, FC Viktoria Plzeň, SK JČE Č. Budějovice a výběr okresu Příbram. Malým fotbalistům přálo pěkné počasí a za velkého zájmu diváků se turnaj vydařil k plné spokojenosti. Vítězem se stalo mužstvo mladších žáků AC Sparta Praha.

Poděkování patří všem sponzorům, kteří se podíleli na finančním zajištění. Turnaj se bude každoročně opakovat u příležitosti květnových oslav.

Miroslav Černožský, Příbram

[- Zpět na obsah -](#)

Jak český Oněgin doputoval až na Slovensko

Metodické centrum města Bratislavy a Státní pedagogický ústav v Bratislavě uspořádaly 3. května 2001 VIII. bratislavský rusistický den s mezinárodní účastí. Hlavním posláním tohoto setkání, jehož se účastnili učitelé ruského jazyka a literatury ze středních a základních škol, bylo přispět k naplnění cílů Evropského roku jazyků 2001. Program konference byl velmi bohatý a atraktivní, mimo jiné např. vzdělávací a maturitní standard z ruského jazyka, autorská prezentace nových učebnic ruštiny pro základní a střední školy, informace o pravopisné reformě v Rusku, diskuse k aktuálním otázkám vyučování ruskému jazyku. Pro nás je zvlášť radostné, že organizátoři pozvali velkou delegaci z České republiky, která podle názoru účastníků konference obohatila obsah jejího jednání a byla tak dalším neformálním projevem dobré slovensko-české spolupráce. Náš známý

odborník na didaktiku vyučování ruštině prof. dr. S. Jelínek přednesl referát Gramatika jako problémová složka vyučování ruskému jazyku, dr. H. Žofková hovořila o postavení ruského jazyka jako druhého cizího jazyka v systému vyučovacích předmětů a dr. R. Hříbková se s posluchači podělila o výsledky svého zkoumání umělecké specifičnosti díla F. Dostojevského. J. Klapka informoval o aktivitách Společnosti přátel národů východu a České asociace rusistů k Evropskému roku jazyků 2001. Na závěr zaznělo literární pásmo Oněginovo české putování (na které získala ČKR SPNV grant MZV ČR) sestavené J. Klapkou a V. Svatoněm ze sedmi českých překladů Puškinova Evžena Oněgina a z českých literárních ohlasů tohoto díla, v podání R. Hříbkové, J. Klapky a J. Vávry. Slovenští posluchači je vyslechli se soustředěným zájmem a odměnili dlouhým potleskem. Vzápětí se v zaujaté a nadšené posluchače změnili všichni členové české delegace. To když doc. dr. O. Kovačičová, vedoucí katedry rusistiky na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, přednesla Oněginovo slovenské putování - výstižnou, hlubokou analýzu historie přijímání a překládání A. Puškina a jeho skvělého románu na Slovensku, doplněnou recitací ukázek jak z Puškinova díla, tak také z tvorby slovenských básníků s ním související. Lze jen doufat, že se podaří vydat vystoupení O. Kovačičové v tištěné podobě.

Již mimo rámec konference probíhala pracovní jednání se slovenskými partnery, zejména o další naši spolupráci pro nejbližší období (mimo jiné vzájemná účast na přehlídkách ARS POETICA - Puškinův památník a na celostátních metodických seminářích pro učitele ruštiny).

Za výbornou organizaci, za obětavou a skutečně přátelskou péči o naši delegaci, za to, že jsme se v Bratislavě cítili jako doma mezi svými, patří naše vděčnost a poděkování všem slovenským přátelům, zvláště však Mgr. Kateřině Gogové a Mgr. Rozálii Hokynkové.

J. Klapka, J. Vávra

- Zpět na obsah -

Jak lépe učit ruský jazyk

Katedra slavistiky na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové projevuje významnou iniciativu na podporu rozvoje didaktiky výuky cizím jazykům, zejména ruštině. Po zdařilé konferenci o díle prof. Františka Malíře, uspořádané 12. října 1999 na počest jeho osmdesátin (viz Zpravodaj ČKR 1999, č. 8/9, s. 5), se 10. května 2001 znovu sešli v příjemném prostředí nové budovy hradecké pedagogické fakulty didaktikové cizích jazyků z celé republiky, aby pojednali o problematice výběru učiva pro vyučování ruštině v české škole, otázkách jeho prezentace a nácviu v učebnicích (učebních pomůckách) a při vlastním vyučovacím procesu. Hlavní referát, nazvaný Problematika lexikálního a gramatického učiva ve školních učebnicích ruštiny, přednesl prof. Stanislav Jelínek z PedF UK Praha. Základní blok referátů a sdělení byl zaměřen zcela samozřejmě na tyto otázky, stále velmi obtížné, citlivé, problematické, nepřestávající být předmětem často i velmi ostrých polemik a střetů velmi odlišných názorů. Vystoupení I. Rejmánkové, E. Vysloužilové, A. Brandnera, J. Ruferové a B. Rudincové, týkající se charakteru výchozích textů, výběru učiva pro překladová cvičení, místa nesklonných adjektiv v současné ruštině a češtině, výběru učiva pro semináře z morfologie a způsobů překonávání jazykových bariér, byla účelně doplněna informacemi J. Svobodové, H. Bendové a J. Folprechtové o nových učebních pomůckách. Velkou pozornost účastníků vzbudila učitelka základní školy O. Ulybinová výkladem o svých praktických zkušenostech při nácviu fonetických jevů v počáteční fázi vyučování ruštině v české škole. R. Hříbková, O. Richterek a J. Vávra ukázali různé aspekty, možnosti a způsoby využití umělecké literatury v jazykové výuce.

Není vůbec náhodné, že rovněž tato druhá vědecká konference, pořádaná hradeckou katedrou, se konala při příležitosti životního jubilea významného představitele naší didaktiky. Dne 19. května 2001 se dožil 70 let prof. PhDr. Stanislav Jelínek. Jeho životní dílo zhodnotil v úvodním referátu doc. R. Purm. Za základní rys celé Jelínkovy osobnosti a činnosti označil systematické a organické propojování teorie s praxí. Populárně řečeno, S. Jelínek nejen rozvíjí teorii vyučování cizím jazykům a tvorby jazykových učebnic, ale je také sám vynikající učitel a autor učebnic, což prokázal mimo jiné jako vedoucí autorského kolektivu populárního učebního komplexu RADUGA. Má schopnost, která není zdaleka samozřejmá u všech vědců, hovořit a psát o složitých problémech jednoduchým způsobem. Je pro něj typický systematický přístup ke všem otázkám, mimořádná je jeho erudice a pracovitost. K jeho charakterovým vlastnostem patří zejména jeho skromnost, neokázalost, dobrota a laskavost, vzácný smysl pro humor. Je rusista, který dokáže svou práci oslovovat i mimorusistické kruhy.

Jménem ČKR SPNV a redakce Zpravodaje se rádi připojujeme k četným gratulantům z řad jeho kolegů, žáků, přátel a známých. Upřímně přejeme jubilantovi do dalších let pevné zdraví a mnoho dalších úspěchů v jeho práci pro rozvoj naší rusistiky. Ať se i nadále můžeme těšit z toho prostého faktu, že je tu s námi.

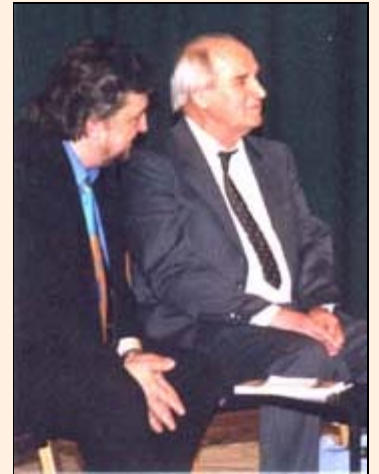
[- Zpět na obsah -](#)

Ještě Puškin...

Jde jistě jen o náhodu, ale přesto vyznívá přímo symbolicky, že počátek i závěr oslav 200. výročí narození A. S. Puškina je spjat se jménem Miloslava Jehličky, vynikajícího znalce, vykladače a popularizátora jeho díla.

Na shromáždění pražské a středočeské organizace České asociace rusistů 15. července 1998 přednesl M. Jehlička referát nazvaný Česká puškiniana (zprávu, nazvanou Oslavy 200. výročí narození A. Puškina zahájeny, přinesl Zpravodaj ČKR 1998, č. 5). A v roce 2000 vydalo pražské nakladatelství Solín Jehličkovu knihu Alexandr Sergejevič Puškin, kterou můžeme oprávněně chápat jako důstojnou tečku za tím velkým rokem 1999.

Útlá knížka na bílém papíře, vyzdobená na záložkách obálky reprodukcí Puškinových kreseb a rukopisu, obsahuje tři kapitoly: Život Alexandra Sergejeviče Puškina. Kalendárium; Okouzlení Puškinem s podkapitolou Puškinova próza; Česká puškiniana. Připomínáme, že kapitoly Okouzlení Puškinem a Česká puškiniana byly poprvé uveřejněny jako příloha Zpravodaje ČKR SPNV, č. 1-2/1999. Práce má všechny charakteristické rysy autorova vědeckého rukopisu. Opírá se o úplnost a důkladnou znalost použitého materiálu, výklad je věcný a střízlivý, ale současně prodchnutý hlubokým emocionálním zaujetím, pokorou a láskou k Puškinovi a jeho dílu. Je tedy zcela přirozené, že Jehličkův jazyk je nanejvýš sdílný, srozumitelný nejen odborníkům, ale i laikům. Puškinův životopis není v jeho podání rozhodně jen suchým výčtem biografických faktů, ale živým dramatickým vylíčením básníka pohnutého osudu v souvislosti s celou ruskou literaturou, kulturou a historií. Kapitola Okouzlení Puškinem nám citlivě odhaluje tajemství krásy a působivosti spisovatelovy tvorby, jejích zvláštností a neopakovatelnosti. Česká puškiniana je pak vedle úplné informace o tom, jak byl Puškin u nás překládán a hodnocen, i poutavou historií jeho vrůstání do české kultury.

Doc. PhDr. Miloslav Jehlička

Doc. PhDr. Miloslav Jehlička se jako literární historik zaměřil na ruskou literaturu 19. století. Vedle Puškina patří k jeho nejbližším autorům L. N. Tolstoj. I o něm vydal knihu, řadu studií a byl editorem Spisů Tolstého v nakladatelství Odeon. Stal se však také naším předním odborníkem v oblasti metodiky vyučování ruské literatury, což prokázal jako autor nebo spoluautor mnoha středoškolských učebnic, vysokoškolských skript a vynikající učitel se schopností probudit zájem a lásku k ruské literatury. V tomto roce by se M. Jehlička dožil osmdesáti let (nar. 20. 8. 1921). Jeho srdce však nakonec podlehl. Zemřel 11. července. Jménem ČKR SPNV, ČAR a redakční rady Zpravodaje vyjadřujeme hluboký zármutek nad jeho odchodem. Nebude mu již dopřáno vydat další knihy podobné jeho Puškinovi. Trvale se však bude těšit zasloužené lásce a úctě svých četných přátel, kolegů a žáků, kteří dobře vědí, že byl nejen skvělý odborník, ale i charakterní, čistý, laskavý a vzácně dobrý člověk.

Jaroslav Vávra

[- Zpět na obsah -](#)

Maxim Gorkij u nás

Téměř úplné mlčení o Gorkém v posledním desetiletí nás vybízí k zamyšlení, proč tomu tak je. Snad jen proto, že je vedle Majakovského, Šolochova, Fadějeva a mnoha jiných možná prvním z řady klasiků socialistického realismu, kteří se zdiskreditovali oddanou službou sovětské moci? Najde se někdo, kdo přehodnotí jeho dílo, oddělí zrna od plev, vysvětlí nejasnosti a sporná místa? Nebo je celý problém mnohem vážnější a Gorkij ve skutečnosti nebyl velkým umělcem, jeho popularita byla spíše dílem náhody a shody okolností a tak dnes nám jeho dílo již nemá co říci? Třeba však jde jen o přechodný útlum zájmu o tohoto autora, z něhož byl v určitou dobu vytvořen - k jeho škodě - mramorový monument a etalon? Živý člověk Maxim Gorkij byl vášnivý hledač pravdy, bouřlivák a buřič, mýlící se a rozporuplný - a byl světově známý a uznávaný spisovatel!

Kniha M. Zahrádky Maxim Gorkij v ohlasech české kritiky přelomu 19. a 20. století, která vyšla jako příloha Zpravodaje ČKR 2-4/2001, nám pochopitelně nemůže odpovědět na uvedené otázky. Je však materiálově neobyčejně bohatá, opírá se jen o konkrétní fakta a není rozhodně pouhým bibliografickým výčtem toho, co u nás v daném období vyšlo z Gorkého a o Gorkém. Je to především zasvěcený výklad, poučený kritický komentář, porovnávání tehdy publikovaných názorů a jejich uvádění do

souvislostí nejen v rámci Gorkého díla, ale daleko šířeji i v kontextu českém a světovém. Proto Zahradkova kniha podává nejen hluboký a všestranný obraz o Gorkého recepci u nás před stoletím, ale umožňuje pochopit mnohé i z aktuální situace.

Z archivu přinášíme snímek loňských a letošních jubilatů. Zleva V. Svatoň, B. Neumann, J. Vávra a M. Zahradka

Autor rozvrhl svou studii do čtrnácti kapitol, jejichž názvy nám napoví jejich obsah: První ohlasy (1895-1900), První knižní vydání povídek (1901-1902), Foma Gordějev (Ohlasy let 1901-1903), Na dně (1902-1903), První studie o díle Maxima Gorkého (1903), Maxim Gorkij u nás v roce 1905, Ohlasy Gorkého politické aktivity u nás v letech 1906-1907, Překlady a ohlasy let 1906-1907, Zprávy o životě a díle M. Gorkého v českém tisku let 1908-1909, Překlady a ohlasy na ně v letech 1908-1909, Překlady z díla M. Gorkého v letech 1910-1914. V Závěrech autor mimo jiné uvádí, že recepce díla M. Gorkého u nás i kritické ohlasy na ně na přelomu 19. a 20. století jsou mimořádně rozsáhlé, přičemž recenze a stati psali nezřídka renomovaní kritici (A. Novák, F. X. Šalda aj.). Hodnocení Gorkého je v průběhu dané epochy velmi různorodé - od nekritického obdivu až po absolutní zavrhování, což je zčásti odrazem ruské kritické scény (u nás tehdy pilně sledované), zčásti pak rozpornou reakcí kritiků různého ideologického a politického zaměření. Pro mnohé bude možná překvapivým autorovo konstatování, že "ještě nikdy do této doby a také nikdy potom nenabyl u nás proces spontánní recepce takové šíře, všenárodní zainteresovanosti a kvality".

Je šťastnou shodou okolností, že kniha o Gorkém vyšla tak, aby ji prof. PhDr. Miroslav Zahradka dostal ke dni 14. května 2001, tj. ke svým sedmdesátinám. Své významné jubileum oslavil v kruhu kolegů, žáků a přátel v plné duševní i fyzické svěžesti. Celý svůj dosavadní život zasvětil vědecké, pedagogické a popularizační činnosti v oblasti ruské literatury. Je však i vynikajícím znalcem české a světové literatury, překladatelem a původním autorem. Již od studentských let udivoval všechny svou cílevědomostí, systematickostí, pracovitostí a ukázněností. Jako dlouholetý vedoucí katedry má velké zásluhy o rozvoj rusistiky na Palackého univerzitě v Olomouci. Přímo impozantní je jeho publikační činnost, od četných knižních monografií přes stovky studií a statí až k množství recenzí, zpráv, poznámek, informací, posudků a stanovisek v ústředních i místních časopisech a novinách. Inicioval, organizoval a řídil vědecké konference a symposia, z nichž si významnou tradici vytvořily např. Olomoucké dny rusistů. Svou všestrannou aktivitou si získal autoritu a uznání v zahraničí (nedávno absolvoval například úspěšné přednáškové turné na vysokých školách a akademických pracovištích v Rusku). Na svých aspirantských a doktorantských seminářích vychovává mladou rusistickou směnu. Mnozí z jeho žáků dnes pracují na rusistických pracovištích po celé republice. Nikdy neodmítl pomoc a účast na aktivitách, organizovaných Společností přátel národů východu nebo Českou asociací rusistů.

Jménem obou zájmových sdružení a redakční rady Zpravodaje České koordinační rady SPNV upřímně blahopřejeme prof. M. Zahradkovi k jeho sedmdesátinám. Jsme velmi rádi, že jsme mohli naše uznání a dík za vše, co dosud vykonal pro naše společné poslání, projevit i vydáním jeho knihy o Gorkém u nás. Nechť jubilatovi dobře slouží zdraví, nechť mu neubývají síly a energie k plnění dalších plánů a projektů, nechť i nadále úspěšně pokračuje naše spolupráce.

-váj-

[- Zpět na obsah -](#)

Literárně-dramatické pásmo v Domažlicích

Dne 6. června 2001 se konalo v malém sále MKS v Domažlicích literárně-dramatické pásmo pod názvem "Písně frontového šoféra", věnované 60. výročí napadení bývalého Sovětského svazu fašistickým Německem. Tuto akci uspořádala SPNV, Klub vojenských důchodců a Klub českého pohraničí.

S kulturním pásmem mezi nás přijeli Jiří Klapka a Jaroslav Vávra - náš přední rusista, od něhož jsme se dozvěděli, že literární pásmo bylo nastudováno již v roce 1995 a od té doby s ním projeli naši republiku doslova od Aše až po Hodonín. Dále hovořil o tom, že i za války skládali tehdejší sovětští autoři básně, některé pak byly zhudebněny. Obsahem básní a písní bylo např. čekání milé nebo maminky na vojáka, což je morálně posilovalo v boji proti nepříteli. Pan Klapka pak recitoval básně a zpíval písničky v ruštině i češtině a doprovázel se na kytaru. Některá díla zazněla také z magnetofonového záznamu. Vše bylo laděno spíše v lyrickém až komorním duchu, který oslovuje co nejširší okruh posluchačů.

Naším hostům se u nás líbilo a na závěr jsme si zazpívali známou píseň Kat'ušy. Oběma účinkujícím poděkoval za OKR SPNV Miroslav Blažek a předal jim malé dárky z chodské keramiky na památku jejich vystoupení v naší chodské metropoli.

[- Zpět na obsah -](#)

Krátce

- Kolokvium na téma Československé legie v Rusku uspořádaly počátkem května letošního roku Slovanská knihovna při Národní knihovně ČR a Společnost pro výzkum východní a střední Evropy. Výsledky studia uvedené problematiky zde z mnoha aspektů prezentovali mj. PhDr. Jiří Fidler, Mgr. Jan Kalous, Eva Kolárová, Sergej Magid, doc. PhDr. Vladimír Nálevka, CSc. a Mgr. Věra Velemanová. Na kolokvium, které vedl doc. PhDr. Václav Veber, CSc., navázala vernisáž výstavy Život a kulturní činnost čs. legionářů v Rusku 1914-1920.
- Rektor Běloruské státní univerzity prof. Alexandr Kozulin spolu s prorektorem dr. A. Kurbatským a velvyslancem Běloruska v ČR V. Bělským navštívili dne 8. června t. r. sídlo ČKR, kde se setkali s jejími představiteli. Pozvání přijal rovněž doc. PhDr. Václav Židlický, CSc., čestný profesor a DrSc. h. c. Běloruské státní univerzity. Předmětem jednání byly především možnosti oživení spolupráce s partnerskými nevládními organizacemi v Bělorusku a rozšíření humanitárních aktivit ve prospěch dětí postižených černobylskou havárií. Prof. Kozulin navštívil ČR především s cílem projednat možnosti spolupráce minské univerzity s pražskou Univerzitou Karlovou a brněnskou Masarykovou univerzitou. V Brně se setkal rovněž s představiteli RIS Společnosti.
- V závěru května t. r. uvedl balet Národního divadla v Praze premiéru Raymondy Alexandra Glazunova, díla, které patří ke klasickému baletnímu odkazu. Za jedno z nejzdařilejších od prvního uvedení roku 1898 je považováno nastudování Jurije Grigoroviče ve Velkém divadle v Moskvě roku 1984. Právě tohoto předního choreografa a režiséra získala pražská scéna pro své představení. V titulních rolích zaujmou suverénní technikou i celkovým projevem Tereza Podařilová jako Raymonda (která patří k nejobtížnějším v klasickém repertoáru) a Jiří Jelínek jako Jean de Brienne. Skvělé jsou i ostatní výkony, včetně souboru baletu ND a orchestru ND, řízeného Leošem Svárovským. -luk-
- Koncert v Rokycanech. Nejzdařilejší akcí OKR v prvním pololetí byl koncert ke Dne vítězství ve středu 9. května. V první části shromáždění osvětlil ing. Zdeněk Radimský, tajemník Matice Čech, Moravy a Slezska, historické i současné události, týkající se tehdejšího agresora - hitlerovského Německa a boje spojeneckých armád proti Německu a Japonsku. připomněl i okolnosti tehdejší mezinárodní politické, ekonomické a sociální situace ve světě. V druhé části vystoupily tři ruské dětské folklorní soubory. Soubor z Moskvy, nazvaný "TUTTI", zatančil ruské a latinskoamerické tance. Druhý soubor "Balet 21. století", také z Moskvy, předvedl tance klasické, lidové a moderní. Třetí, který se jmenoval "Serpantin" (Serpentina), byl estrádně-cirkusové studio z města Pochvistněvo ze Samarské oblasti. Vystoupení všech souborů trvalo asi devadesát minut a těžko říci, které číslo bylo lepší. Perfektně sestavený program zahrnoval klasické a lidové ruské a latinskoamerické tance vážného i veselého rázu, zpěv i tanec se zpěvem. Vše se střídalo s vysokým uměním dětí, mladíků a děvčat ze souboru "Serpantin", kteří ukázali i tance sportovní a různé cirkusové žánry - žonglování, ekvilibristiku, přízemní a vzdušnou gymnastiku a jiné. Ovace a potlesk přítomných byly spontánní nejen na konci jednotlivých vystoupení, ale i v jejich průběhu. Těžko jsme se s vyslanci ruského lidu loučili. Po skončení shromáždění spolu s občany se zúčastnili členové souborů v krojích pietního aktu položení květin k památníkům obětí druhé světové války a při odjezdu u památníku na demarkační linii na okraji Rokycan, kde se v roce 1945 setkali příslušníci Rudé armády a americké armády. Po položení květin jsme se s přáteli rozloučili a popřáli úspěchy jim a jejich prostřednictvím i všemu ruskému lidu. Musíme při této příležitosti vyjádřit poděkování představitelům České koordinační rady SPNV a Ruskému středisku vědy a kultury v Praze za pomoc s touto akcí.

Z příspěvku ing. J. Sýkory, OKR Rokycany

[- Zpět na obsah -](#)